EITEM AR YR AGENDA: 13

AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

21 Medi 2015

Adroddiad Blynyddol y Cynllun Cydraddoldeb Strategol (Cyfnod Adrodd 2014-2015)

Adroddiad gan Ruth Simmons, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol

Diben yr Adroddiad

1 Ceisio cymeradwyaeth yr Aelodau i Adroddiad Blynyddol y Cynllun Cydraddoldeb Strategol (cyfnod adrodd 2014-2015) i ymateb i ofynion Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011.

Cefndir

2 Daeth Deddf Cydraddoldeb 2010 i rym ym mis Hydref 2010. Roedd y Ddeddf yn dod yn lle dyletswyddau cydraddoldeb gwahanol, yn ymwneud â gwahaniaethu ar sail hil, rhywedd ac anabledd, a oedd yn Neddf Cysylltiadau Hiliol 1976, Deddf Gwahaniaethu ar sail Rhyw 1975 a Deddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd 1995. Mae'r Ddeddf Cydraddoldeb yn ymestyn sylw'r Ddyletswydd i nodweddion gwarchodedig eraill, sef oedran, cyfeiriadedd rhywiol, crefydd neu gred, beichiogrwydd a mamolaeth, ac ailbennu rhywedd.

3 Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd gyffredinol ar gyrff cyhoeddus rhestredig sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt, wrth gyflawni eu swyddogaethau, dalu sylw dyledus i wneud y canlynol:

- dileu gwahaniaethu, aflonyddu, fictimeiddio ac unrhyw ymddygiad dan y Ddeddf;
- hybu cyfle cyfartal rhwng personau sy'n rhannu nodwedd warchodedig berthnasol a phersonau nad ydynt yn ei rhannu;
- hybu perthynas dda rhwng personau sy'n rhannu nodwedd warchodedig berthnasol a phersonau nad ydynt yn ei rhannu.

4 Yn Ebrill 2011, defnyddiodd Llywodraeth Cynulliad Cymru ei phwerau i gyflwyno dyletswyddau penodol wedi eu cynllunio i gynorthwyo tryloywder ac i alluogi awdurdod cyhoeddus yng Nghymru i gyflawni'r ddyletswydd gyffredinol. Nodir y rhain o fewn Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011.

5 Mae'r ddyletswydd benodol yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau cyhoeddus yng Nghymru lunio Cynllun Cydraddoldeb Strategol sy'n nodi amcanion cydraddoldeb sy'n gyson â'r rheoliadau, a hwnnw i'w gyhoeddi heb fod yn hwyrach na'r 31ain Mawrth bob blwyddyn. Dylai'r wybodaeth ymdrin â'r flwyddyn ariannol gyflawn sy'n dod i ben
12 mis cyn y dyddiad cau ar gyfer adrodd.

6 Rhaid i'r diweddariad gynnwys:

- darpariaethau ar gyfer ymgysylltu a chynnwys grwpiau nodweddion gwarchodedig;
- sicrhau bod deunydd cyhoeddedig ar gael yn hawdd;
- asesu effaith polisïau ac arferion;
- hyfforddiant a choladu gwybodaeth am gyflogaeth;
- hyrwyddo gwybodaeth a dealltwriaeth o'r Ddeddf ymysg gweithwyr;
- mynd i'r afael â gwahaniaethau annheg mewn cyflogau;
- adolygu cynnydd ar y Cynllun Cydraddoldeb Strategol a'r amcanion cydraddoldeb cysylltiedig;
- darpariaethau arferion caffael.

7 Caiff cydymffurfiad â'r ddeddfwriaeth ei reoleiddio gan y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol. Rôl y Comisiwn dan y gyfraith yw amddiffyn, gorfodi a hybu cydraddoldeb. Caiff y rôl hon ei chyflawni drwy ddarparu cyfarwyddyd, a gwaith rheoleiddio a gorfodaeth.

Gwybodaeth

8 Dyma'r pedwerydd adroddiad blynyddol, mae'n ymdrin â chyfnod adrodd 2014-15 ac yn ceisio cwrdd â Rheoliad 16 o'r dyletswyddau penodol Cymreig. Fe'i lluniwyd yn unol â thempled cyfarwyddyd adrodd blynyddol Llywodraeth Cymru. Er cysondeb, mae'r adroddiad yn dilyn trefn y dyletswyddau penodol Cymreig ac yn canolbwyntio'n bennaf ar ddata sy'n gysylltiedig â'n gweithgarwch yn ystod yr amser penodol.

9 Cyflwynir gwybodaeth am gyflogaeth, sy'n cynnwys hyfforddiant a chyflogau, ynghyd â data yn ymwneud â chydraddoldeb wrth recriwtio. Er mwyn sicrhau bod ein data cyfredol am y gweithwyr yn gywir ac yn berthnasol, cychwynnodd y Gwasanaeth ar ymarferiad dilysu data ac ymatebodd 65% o'r gweithwyr iddo. Roedd angen gwaith dilynol i atgoffa'r gweithwyr a oedd heb adnewyddu eu data personol ei bod yn bwysig ymateb a'r rhesymau pam fod y Gwasanaeth yn dal data dilys.

10 Yn 2014-2015, cynhaliodd y Gwasanaeth gyfres o hyfforddiant asesu effaith ar gydraddoldeb. Roedd yr hyfforddiant wedi ei anelu at uwch reolwyr a rheolwyr canol ac wedi ei gynllunio i gynnwys y dadleuon cyfreithiol a moesol dros gynnal asesiadau effaith ar gydraddoldeb.

11 Defnyddir data monitro cyflogaeth i hysbysu asesiadau effaith ar gydraddoldeb. Mae'r asesiadau effaith yn sicrhau bod ystyriaeth yn cael ei rhoi i'r effeithiau y mae penderfyniadau, polisïau neu wasanaethau yn eu cael ar gydraddoldeb mewn perthynas â gwahanol gymunedau, unigolion neu grwpiau, yn enwedig y rhai sydd fwyaf bregus yn y gymdeithas.

12 Dros y ddwy flynedd ddiwethaf, ymdrechwyd i gasglu'r wybodaeth berthnasol am gydraddoldeb wrth ddarparu gwasanaethau. Mae'r ffocws hwn wedi arwain at ddatblygu system atodol ôl-ddigwyddiadau ar gyfer casglu data yn ymwneud â chydraddoldeb wrth ddarparu gwasanaethau, yn ogystal â'r data presennol ar gyfer monitro. Mae'r Gwasanaeth yn bwriadu cynnal treial dros gyfnod o chwe mis gan ddechrau ym Mehefin 2015 pan fydd yr wybodaeth am fonitro cydraddoldeb yn cael ei chasglu yn dilyn digwyddiadau gweithredol penodol: gwrthdrawiadau traffig ar y ffyrdd, galwadau gwasanaethau arbennig, a thanau mewn anheddau.

13 Gallai'r wybodaeth hon fod yn gymorth i'r Gwasanaeth sicrhau ei fod yn ymgysylltu â phawb o fewn y gymuned, a hefyd yn pennu a yw'r rhai sy'n cael eu gwarchod dan y Ddeddf Cydraddoldeb mewn fwy o berygl o gael tân neu fod mewn gwrthdrawiad traffig ar y ffyrdd. Bydd y cyfnod treialu'n defnyddio gwahanol ddulliau o gasglu data, sef drwy ffurflenni ysgrifenedig, wyneb yn wyneb ac ar-lein.

14 Mae ymgysylltu ac ymgynghori â'r cyhoedd yn rhan allweddol o'r ddyletswydd benodol. I gefnogi hyn, mae'r Gwasanaeth wedi cynnal awdit manwl yn ddiweddar o'i holl waith ymgynghori ac ymgysylltu gyda chymorth Cyfranogaeth Cymru. Mae ymchwilwyr wedi ymgynghori â'r staff a chynrychiolwyr allanol ac wedi cynnal gweithdai manwl lle'r oedd pobl yn gallu cymryd rhan i ganfod a nodi'n union beth yw'r blaenoriaethau ar gyfer ymgynghori ac ymgysylltu yn y dyfodol.

15 Yn yr adroddiad, amlinellir y cynnydd mewn perthynas â chyflawni pob un o'n hamcanion gwella, a cheir datganiadau ynghylch pa mor effeithiol yw trefniadau'r Awdurdod ar gyfer canfod a chasglu data perthnasol.

16 Mae'r adroddiad blynyddol atodedig wedi ei anelu at fwy nag un cynulleidfa ac mae'n rhoi cyfle am dryloywder i'n partneriaid a'r cyhoedd.

Argymhellion

17 Gofynnir i'r Aelodau:

(i) nodi cynnwys yr adroddiad;
(ii) cymeradwyo Adroddiad Blynyddol y Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2014-2015 i'w gyhoeddi ar wefan y Gwasanaeth.